

Fjärde roten, tomt 5

Kvarteret Perukmakaren

Sextonde roten 1637–57

Åttonde roten 1657–70

Ö. Hamnen – Ö. vallen

Drottninggatan 57, södra sidan nära Ö.
vallen (4.4 och 4.5)

Anders Barck stadssoldat

(i 14 roten 1637–40)

1642, 1646, 1650–51: 1 mtl, 1643: 2 mtl, Anders stadssoldat 1644: 1 mtl, 1649: 2 mtl

1667 omtalas i ett brev till magistraten (EIIa:2), att stadssoldaten Anders Barck – också verksam som kyrkans ringkarl – hade avlidit för 1½ år sedan efter långsam sjukdom och efterlämnat ett alldeles nederruttet hus. Sal. mannens dotter och hennes man Lars Persson bodde hos stadssoldatens änka Anna Jonsdotter. Den 24.9.1667 bestämde överrätten på *Johan Graf*s begäran, att *Anders Eriksson*, *Hans Torstensson* och *Per Carlsson* skulle värdera Johan Graf's avlidne svärfader Anders Barck's gård.

(Johan Graf bör vara felskrivning i protokollet för Lars. Jämför ovan och nedan.)

Anders Barck kronobåtsman 1671

Olof Böcker 1674

Börge Jonsson Timmerman 1674:i slutet av taxeringslistan för året anges, att han skall avskrivas, då han är rymd.

Lars (Persson?) Graf eller Graff (1668–74)

Han är troligen identisk med den Lars Persson, som ovan omtalas som Anders Barck's måg. Enligt Göteborgs magistrats resolutionsbok beviljade magistraten efter Lars Graf's ansökan (EIIa:3) den 5.12.1670 honom ”frihet från borgerlig skatt och tunga så länge han (i egenskap av boktryckerigesäll) vid tryckeriet och av ingen borgerlig näring sig uppehåller”.

Vid kämnärsrätten den 16: de i samma månad behandlades en i accisrätten inlagd skrift i vilken Lars Graf beskyllt *portbesökaren Peder Björnsson* samt *besökarna Christopher Joensson, Johan Olofsson, Arfwed Simonsson* och *Anders Amundsson* för att försumma sina tjänster och ej förtjäna sin lön som ärliga karlar. ”Sådana är inte bättre än tjuvar.” De skulle vidare natttid föra ett elakt leverne med dryckenskap och svordomar hos hans granne *Lars Carlsson* (4.8). Enligt Per Björnsson hade han också beskyllt dem för att ta ”stickepengar” (mutor). *Accismästaren Anders Mörck* hade genast kastat bort skriften.

Lars Graf hade också vänt sig till magistraten med anhållan om någon stadstjänst, som kunde öka hans små inkomster. På eget förslag fick han tillstånd att bjuda till likprocesser men vid beviljandet betonade magistraten, att han därvid ingalunda tillträdde någon stadstjänst. (Se Almquist 1:754 samt EIIa:3.) En dylik stadstjänst erhöi dock Lars Graf, när han 1675 blev underskult i Göteborg, en befattning, som han uppehöi till och med 1681. Hans hustru Brita Andersdotter Barck avvittrade sina tre barn (*Brita, Lars och Anders*) den 30.3.1683. Hon gifte sedan om sig

med stadstjänaren Anders Torsson efter vilken bouppteckning gjordes 1707 (1707:469) trots att tomtöreslängden redan 1696 upptar Anders stadstjänares änka.

Brita Andersdotter Barck och hennes son murargesällen Lars Graf d.y., vilken 1717 hade hustrun Anna Bengtsdotter, ägde enligt denna bouppteckning del i hus och gård på Drottninggatan och kvarstannade i gården. En dotter till Britas andre man Anders Torsson i hans tidigare äktenskap *Ingielid Andersdotter* var gift med *Peder Svensson* och Britas egen dotter med Anders Torsson var gift med *visitören Jöns Andersson*. Dottern *Brita Larsdotter*, som hade avlidit som gift i Amsterdam, hade efterlämnat barn. Även sambrodern *Anders Graf* var död: han hade följt med "Pickern" och hade avlidit i Venedig.

Gården förblev länge i släktens ägo. 1730 och 1737 betalades tomtöret av murgesällen Lars Grafts "utfattiga" änka Anna Bengtsdotter. Som inneboende under perioden mellan dessa år hade hon *arbetskarlen (tidigare borgaren) Olof Nordahl, besökaren Tobias Smitt och stadstimmerman Bryngel Andersson*. Hennes dotter Brita Larsdotter Graf (d.y.) gifte sig 1743 med *skomakaremästare Anders Eriksson*,

som 1745 svarar för gården i tomtöreslängden. Bouppteckningen (10.3.1752) efter Anna Bengtsdotter, som avled vid Kyndelsmässotiden 1751, upptar en *gammal nederrutten gård* på Drottninggatan mellan snickare Wenngrens och vaktmästare Borgströms änkor. Anders Eriksson hade sedan han gift sig med Brita Graf fram till svärmoderns död påbyggt och underhållit gården, varför den upptogs till sitt förra värde 250 d smt. "Fattige" skomakaren Anders Eriksson hade 1753 *läregossen Zachris Wettling* och som inneboende *sockerkokaregesällen Rudolph Ferger*, skattebefriad enligt manufakturprivilegierna. 1760 hade skomakaren *gesällen Olof Staf*.

Anders Eriksson, som 1755 hade delat gården med järndragare And. Schytt, avled före 1765, då hans änka Brigitta Graf svarade för tomtöret. Själv avled hon utan kända arvingar den 10.3.1787. Redan den 26.9.1776 hade hon sålt gården för 2 000 d smt till

pigan Margareta (Andersdotter) Ruth

med förbehåll att själv få bebo och disponera hus och gård med alla dess tillhörigheter fritt och utan hyra i hela sin livstid. I gengäld skulle efter änkan Brigitta Grafts död alla hennes lösören tillfalla Margareta Ruth. Trettiopenning erlades med 200 daler kopparmynt. Pigan Margareta Ruth lät första gången uppbjuda köpet: "ett i stadens tredje kvarter vid Drottninggatan åt vällen till, emellan snickaren von der Heides hus å östra sidan och skomakaren mäster Lorentz Gepperts å västra sidan beläget hus och gård."

Margareta Ruth avled dock ogift 9.11.1786, några månader före gamla änkan Brigitta Graf. Enligt bouppteckningen den 7.2.1787 efterlämnade hon hus och tomt på Drottninggatan nummer 5 i fjärde roten mellan glasmästare Börgesson och hökare Carlsson, värt 475 rdr specie. Hela kvarlåtenskapen, 200 rdr specie, hade den 29.5.1786 testamenterats till hennes piga Catarina Ljungberg med villkor att hon till döddagar skulle på det ömmaste vårda, kläda och föda skomakareänkan Brigitta Ericsson, född Graf, som hade varit som en andra mor för den döda.

Hos jungfru Catarina Ljungberg, som ägde gården 1790, bodde 1787 *hökaren Anders Långström*.

Erik Alexander Klingberg, död 4.3.1825, ägde denna och gården öster härom år 1800. Han fick burskap som viktualiehandlare 21.12.1787. Han kallas "förr borgaren" 1807. Han efterlämnade enligt bouppteckning 18.12.1825 ett två våningars grundmurat stenhus och tomter 4.5 och 4.5, värderat till 2 500 rdr banco och änkan Elisabeth Carlsson.

Senare uppbud av 4.5–4.50

Se 4.48.